Gerſon cõtra preſcriptã defenſionẽ

Epiſtola magiſtri Joh̄ de Gerſonno ad frēz Bartholo/ meū Carthuſieñ contra predictã defenſionem.

Gratia tibi
et pax vir exēplo
Job ſimplex ⁊ re/
ctus et timēs deū
Oblata ē mihi nu
per ſic noſti grandis ep̄la tendēs
ſaluare modos locutionum poſi/
tos in tertia p̄te tractat⁹ cuiuſdā
intitulati de ornatu ſpiritualiū nu
ptiarū Quos ego modos alias
ꝓ catholice veritatis ſinceritate
ſeruāda apud aīmos min⁹ inſtru
ctorū oñdi per ep̄lam tibi directā
nō eſſe ſeruādos Sed q̄d agim⁹?
Quo nos inter tot occupationes
vertim⁹? Itaqꝫ faciendi plures li/
bros vel ep̄las. arguendo vel re/
plicando. nullus eſt finis. Stem⁹
igit̄ infra limites ep̄le p̄me. et per
ꝯſiderationes aliq̄s. facili plano
qꝫ ſtilo ſumptas. ex eadē iuſtifica/
tio ſua monſtretur.

Nobis ad certā regulā lo/
qui fas ē poſita eſt illic ſē
tentioſiſſima hec. Ꝟiſſima
qꝫ auguſtini ſn̄ia que tollit barba
ram ꝯfuſionē linguaꝝ a ſacra do
ctrina nam qualis altera eſſet effi
cacior via ꝓhibēdi edificationez
turris dauitice in bonū. qꝫ ſi fieret
nominū vel t̄minoꝝ pro libito cu/
iuſlibet variatio Nō eni tūc intelli
geret vn⁹ alterū. ſed in quadā ba
bilonis ꝯfuſione laberemur Non
ergo ſufficiēter excuſat auctor tra
ctatus illi⁹ per ſuū defenſorez qui
ſic ait Et ſi ſit aliq̄s error in d̄cis
ſuis ille ſolū ſtat in quid nois. no
mina aūt ſūt ad placitū. et ïdo ta
lis error non eſt magni ponderis
Si eniz ſancti doctores vt Aug⁹
et hiero. admiſiſſēt modos loquē/
di hereticoꝝ ꝑtin⁹ habuiſſent pa
cem cū eis ſed malaz pacē Notet̄
rñſio magni baſilij in caſu ſimili q̄
noluit nec in ſolo verbo quidē de/
uiare ꝯfitendo catholicā ꝟitatez
Sic nec hiero⁹ de ꝟbo iſto omou/
ſion. ſic alij ſine numero. Fuit q̄dā
t̄pe meo ſcot⁹ qui rn̄dendo dice/
bat p̄rem eſſe cauſā filij. hoc dice/
bat id eſt p̄r ꝓducit filiū Coact⁹
eſt ſtatim reuocare dictuz ſuū nec
expoſitio ſua quōlibet admiſſa eſt
q̄uis eſſet ad intellectū ſuū et ex/
preſſionem veriſſima

Modus loquēdi doctorū ſi
repiatur im ꝓprius et pa
rabolicus et inuſitat⁹ aut
figuratiu⁹ extēdi vel in vſum trahi
nō debet ſed ad ſenſū ꝓpriū et nō
figuratiuū reuerēter exponi Alio/
quin fruſtra eēnt doctoēs in theo/
logia ꝯſtituti p̄ncipalit̄ ad h̄ offi
ciū elucidādi ſacram ſcp̄turā quā
magl. atz magl. alit̄ agēdo ꝯfūde
rent vñ ſi quis ad vim vocis ſuſti
nere vellet ꝙ de⁹ ad liberādū ſuſ/
cepturus hominem non horruiſti
ꝟginis vteꝝ vtiqꝫ erroris re⁹ eēt

Tolerent igitur patiēter homies
inferioris gradus et ſcie. ſi dicta
eoꝝ querant ad ꝓpriū vſum coar
tari nō in ꝑnicie doctrine catholi
ce dilatari ī hac ɔſideratōne ꝑmo
tos exiſtimo doctoēs nouiſſimos
thomā bonauenturā alexandrum
de halis et ſimiles dū omiſſo omi
verborū ornatu tradiderūt theolo
giam per q̄ſtiones vt ſub certis re
gulis et ſub ꝓ̄ciſa verboꝝ forma
tutiſſimā hr̄emus theologiā tam
practicā q̄ȝ ſpeculatiuā reducēdo
doctores om̄es ꝓores ad vnā ſe/
curam q̄ȝ locutionis ꝓprietatem

Vnicuiq̄ȝ in ſua arte perito
credendū eſt hec eſt ratio
cur doctorib⁹ in ſac̄ theo/
logia exercitatis dat auctas int̄/
ꝓ̄tandi doctrinaliter ſacram ſcꝓ̄tu
ram qd̄ maxime habet fieri in ſco
lis doctrinā impertiendo his qui
tam ingenio q̄ȝ exercitatione cōti
nua capaces ſūt ad intelligendū.
Cū igit̄ que ponit tertia pars tra
ctatus ꝓnomiati ſūt de punctis ſa
cre ſcꝓ̄ture imo de ſumma theolo
gia que myſtica nomiat̄ et quam
ſcolaſtico more albert⁹ magnus ⁊
quidā alij claro ꝓprioq̄ȝ ſermone
expoſuerūt quis nō mirabit̄ audi
re ab huius auctoris defenſore ꝙ
hec in ſcolis nō ſūt tractāda Jta
videlȝ publicabunt̄ nunc ſcriptis
nūc verbis idioma vulgare ꝓ̄uā/
tibus et apud ſimplices adoleſcē
tulos apud ſenes hebetes apd̄ il/
litteratā plebeculā. apud an⁹ de/
crepitas nūc in foro nūc in angu/
lis et viri doctiſſimi tā ingenio q̄ȝ
exercitio prediti ab alijs recte lo/
quēdis qꝛ ſcolaſtici ſūt arcebunt̄.

Qui adheret deo vn⁹ ſpūs
eſt hanc vnitatē null⁹ ſane
pōt intelligere vel exponē
q̄ntūcunq̄ȝ verba multiplicauerit
ad aliū ſenſū q̄ȝ per aſſimilationē
de qua dicit Johs in canōica Sci
mus ꝙ cuȝ ille apparuerit ſimiles
ei erimus Om̄is eni modus alter
loquēdi metaphoricus vel figura
tiuus vel yꝑbolicus vel eufatic⁹
doctoꝝ ſanctoꝝ vt dionyſij ⁊ alio
rum ſi nō referatur ad hanc regu
lam repudiandus Aſſimilatō aūt
non tollit ſed perficit naturā neq̄ȝ
tollit qd̄ habet creatura in ꝓprio
genere q̄m̄ illud ꝑdere niſi per an
nihilationē anima rationalis nun
q̄ȝ poteſt ac ꝓinde ſequitur ꝙ ſimi
litudo adducta per qualemcunq̄ȝ
doctoreȝ de infuſione gutte aque
in dolium vini fortiſſimi ad vnio/
neȝ anime ɔtemplationis cū deo
tanquā ſit omnimoda ſimilitudo
repudianda eſt prorſus tanq̄ȝ ha
bens errorem imo inſaniā alma/
rici cōdemnati ponentis creaturā
verti in deum et in ſuum eſſe ꝓ̄nci
piuȝ ydiale ſicut notat hoſtienſis
ſuper illud capl̄m damnamus de
ſumma trini. et fi. catho. Deniq̄ȝ
ſimilis fantaſia fuit al̄s pariſius
tanquam ſtatua et intelligibilis
aduerſ⁹ vnū auguſtinenſē dānata

Deuotio illoruȝ culpanda
eſt qui nituntur inuoluere
ſn̄ias ꝓ̄monib⁹ impitis ꝑe

grinis et inuſitatis vel eos qui ſic volunt laudare atq₃ defendere et defēdēdo ſe ipſos magis inuoluē q₃ euoluere Adducā hoc loco ne mihi ſoli videar inniti p̄ticulā₃ cuiuſdā ſmonis facti in caplo vno frm Carthuſien Anno.1408.cui⁹ thema eſt. videam⁹ ſi floruit vinea &c Quartā vero deuotionē falſa₃ id ē vanā et curioſā illi exercent q̄ ſine moꝛtificatione ꝓpꝛie voluntatis a zelo dn̄o ſeruiēdi vitā ſpūalem ↄſiſtere credūt in ruminatiōe vel poti⁹ fantaſiatiōe reꝝ ſpūaliū eſtimātes hanc ipſam fantaſiatiō₃ vel ſaltē delectationē inde ↄſequētem deuotionē eſſe vn̄ hiad hanc ipſam ↄſequendā nō contēti modos loquēdi ſcꝑture ſacre adinueniūt ſibi vel fingūt de rebus ſpūalibus modos abſtractioꝛes eo ꝙ tales maioꝛē eis delectationē generēt Plerūq₃ etiā ob hoc materias ſatis faciles obſcuris modis et abſtractis in q̄bus delectantur obuoluētes aut vocātes humiliationē vel foꝛtaſſis etiā altā cōtēplationē.ſummerſionē in abiſſali ꝓfundo.diuū amoꝛē ānihilatiō₃ vel in nihilū redactionē.charitatiuū motū mētis in deū influxu₃ in deū.vocātes motus ad op⁹ ꝓpter deū effluxū a deo et ſic de alijs cōſimilib⁹ q̄uis tamē xp̄us ꝓphe et apl'i et oēs doctoꝛes ſcꝑture ſacre tractatoꝛes q̄ntū poterant et expediebat ea que difficilia fuerēt ꝑ modos loquēdi fecerūt facilia

Hec reuera falſa deuotio eſt religioſis p̄iculoſiſſima q̄m multos ꝯq̄tidiana heu docet et dolēda docuit experientia qui ſpūales ac religioſi apparebāt decepit infatuauit vel penit⁹ excecauit ita vt fierent in obſeruātijs regularib⁹ q̄s deſpexerāt deſides. ſuperioꝛibus quos rudes reputabāt rebelles. etiā aliqui fugerēt ⁊ apoſtatarēt Aliqui etiā hereticarēt vel añ tēpus ꝓphetarent dicētes hec dicit dn̄s cū dn̄s nō eſſet locutus Sed ſupba vel ſaltē fantaſtica capita eoꝝ hec ipſa ↄfinxerūt. Aliqui q̄₃ mirabiles fatuitates extrinſecus in p̄tenſis iubilationib⁹ tripudijs ſaltationib⁹ et hmōi oñderūt Sequit̄ quarta deuotio eſt vinū valde fumoſū id eſt ſupbie generatiū et eſt libidinoſū de q̄ myſtice et illa foꝛtaſſis inhibitio apl'ica accipi poteſt nolite inebꝛiari vino in quo eſt luxuria Et reuera in hoc ipſo ē ſpūalis luxuria eo ꝙ ſic falſe deuoti nō dei cultū et honoꝛē ſed ꝓpꝛiā querunt delectationem hec ibi. O ſi vidiſſes q̄ſq̄s auctoꝛ fuiſti ſermonis illi⁹ ſi vidiſſes epiſtola₃ nouit̄ oñſam m̄ q̄d dixiſſes quid ſtomachi habuiſſes.

Amicus plato amic⁹ ſoctes.magis amica veritas Peruertit eni₃ affectio nimia ad doctoꝛem aliquem.vel doctrinam.iudicium non ſolum pꝛacticum quod ſepiſſime contingit ſed etia₃ ſpeculatiuū de quo min⁹

videret̃ quaſi videlꝫ more pitago
ricoꝝ nõ liceat aliud interrogare ꝗꝫ
ſi magiſter hoc dixerit Tollenda
eſt igit̃ e medio ſicut odioſa cõcer
tatio et inſectatio inuidioſa ſic ꝑ
tinax et animoſa huiꝰ vel illiꝰ do
ctrine defenſatio Patet aũt ↄſcia
mea apud te deus. q̃a nullatenus
odio cuiuſcũꝗꝫ fuerã inductꝰ ſcri
bere que ſcripſi Sed qꝛ veriſſime
tũc mihi videbat̃ ſicut et nunc ma
gis ac magis inſpicio modos il
los loquẽdi nimis im ꝓprios eſſe
vñ et ſic dixi inter cetẽa poſtꝗꝫ de
vnitate ad deũ q̃daꝫ inducta fue
rant. hoc tropo inꝗꝫ ꝓbat boetiꝰ
hoiem bonũ eſſe deũ iux̃ illõd Dixi
dij eſtis non quidẽ per veritatẽ et
vnitatẽ diuine eſſentie ꝛ locutionẽ
ꝓpriã. ſed ꝑticipatiue et aſſilatiue
immutatiue et nuncupatiue. Qꝫ ſi
auctor iſte pari modo rñderit ſe
dicta ſua intellexiſſe de illa vnifi
catione ſpũs cum deo nõ ↄtendo
nõ contradico ſed explicationem
aliter ſonare non dubito Hec ibi
Vide queſo o lector ſi modeſtior
eſſe potuerit ſermo meus. addito
ꝙ poſtmodũ taꝫ verbis excuſare
conatus ſum p̃dictũ auctorẽ poſt
ꝗꝫ innotuit m̃ ꝙ in alio loco plus
exp̃ſſerit ꝙ creatura nullo modo
ꝑdit eſſe ſuũ qđ habet in ꝓprio ge
nere. ꝙ ſi idẽ inſeruiſſet ad verba
tertie ꝑtis ſui tractatus. non ita p̃
buiſſet occaſionẽ errandi et ſe cul
pandi. nõ ſolũ apud ſimplices ꝫ
lr̃atos et edoctos Videbit ꝫ qđ

dico verũ eſſe qui forſitã inciderit
in tractatulũ vnuꝫ quẽ de theolo
gia myſtica tã ſpeculatiue ꝗꝫ pra
ctice conatus ſum ordinare. hñs
hanc intentioneꝫ deducere ad no
titiaꝫ familiarẽ et ꝓpriã ſcholaſti
coruꝫ ea que deuoti homines de
ea magis affectiua declamatione
et figuratiua locutiõe ꝗꝫ lr̃atoria
ꝓprietate tradiderũt Notet̃ locꝰ
ille vbi theologia myſtica dr̃am
hãc a lr̃atoria ponitur inter cete
ras hr̃e q̃a vnit et tranſformat

Hij qui amant. ſibi ſomnia
fingũt ait virgilius ſuper
hoc dicto cũ experientijs ꝛ
ratõe certa fundat̃ dictum p̃oris
ep̃le mee quo ſic ponit̃. Sicut ex
carentia pij affectus et magis ex
affectione eius per vicia errãt. nõ
nunꝗꝫ ꝑitiſſimi in ſacris. excecauit
eniꝫ eos malicia eoꝝ et dati ſunt
in reprobũ ſenſum Ita et paruo
lumine intellectus et parua inſtru
ctione in ſtudio lr̃aꝝ etiam ſecula
riũ. qñꝗꝫ p̃ſertim in logica prola
bũtur aliqñ in errores ꝑiculoſiſſi
mos illi qui magnoꝝ ſũt ẽga vir
tutes affectuũ q̃les ap̃ls vocauit
hr̃e zelũ ſed nõ ſꝫm ſcientiã adeo
vt ſi nõ humilit̃ ſapiant et niſi ſeſe
cõtrahãt infra metas ſue ↄgnitõ
nis nulli ꝑtinacius inueniunt̃ neꝗꝫ
abſurdius errores ↄfingere ꝓpte
rea nõ leuiter oportet eos ſcribẽ vl̃
docẽ. ſꝫ nec abſꝗꝫ cautela magna
adherendũ ẽ eis niſi p̃uia diſcuſſi
one diligenti et doctorum exami

Gerſon cōtra preſcriptā defenſionē

natione. In talibus quippe ſepe reperimus plurima aut falſa aut male explicata ac ꝓinde multā er/rois materiā ꝑbentia ſimplici/bus q̄ꝙ̄ in multis diuiniſſima al/tiſſima qꝫ ſit Modo nunc id quod euenit tempe meo de quadā que ꝓphetiſſa et miraculoꝝ operatrix reputata eſt a multis. quā et vidi et allocutus ſum Hec tandē dixit et ſcribi iuſſit. ꝙ ſpūs ſuus deū cō/templādo fuerat ānihilatus vera ānihilatione et hinc recreatus Et dū quereret q̄liter hoc ſcire potue/rat reſpōdebat ſe expertā Dies mihi ſufficeret ſi numerare vellem innumeras tales inſanias aman/tiū imo ⁊ amentiū qꝛ nō ſm̄ ſcien/tiaꝫ quales vident fuiſſe begardi et begarde queadmodū in q̄daꝫ tractatulo de diſtinctione verarū reuelationū a falſis memini ꝑoꝛꝫ annotaſſe

Docendus nō eſt vel monē/dus qui errorē ſuū defen/dere mauult q̄ꝫ corrigere Hoc oracius poſuit in fine poe/trie ſue Exigitur igit̄ correctio ſe/uerior ſi ſic iterū fuerit pugnant ad ſaluandā tanq̄ꝫ ꝓpriā hanc ꝟboꝝ ſm̄ ꝓprietateꝫ quo pacto ſit vel q̄ ordine poſtulandū quippe videbi/tur ordinarij et inquiſitionis iudi/ciū qm̄ parua radix ꝑegrini ſmo/nis ſerpit vt cancer et modicā er/rorū ſcintillaꝫ ſicut in arrio patuit dū nō conueniēter opprimitur vel artata magnā erumpit ī flammā

Hic nuper actū eſt pariſius per ſa/cram theologie facultatē aduerſ⁹ illos qui doctrinā quandā ꝑegri/nam Raymūdi lulli conabant̄ in/ducere que licet ſit in multis altiſſi/ma ⁊ veriſſima quia tn̄ in alijs diſ/crepat a modo loquēdi doctorū ſacroꝝ et a regulis doctrinal̄ ſue traditōis et vſitate in ſcholis ipa edicto publico repudiata ꝓhibi/taq̄ꝫ Dicā hic quod ſentio ſi tres locutionuꝫ modos publicari ꝑci/pereꝫ apud almā vniuerſitatē pa/riſienſem vel per ſermones vel per ſcholas deducerē ꝓtinus ex offi/cio cui indignus deſeruio. ad cen/ſurā theologice facultatis vt exa/minaret̄ et examinata ſuuꝫ quale mereretur iudiciuꝫ ſortiret̄ Bene vale pater emerite. memoꝛ mei in orationibus tuis.

Explicit ſcd̄a ep̄la Joh. Gerſon cōtra dicta fr̄is Jo. Ruyſbroich In tertia parte tractatus ſui de oꝛnatu ſpiritualiū nuptiarū